

Rengöring av fasad

Infoblad

Rengöring av fasader innebär borttagning av smuts, färgskikt, puts etc före omputsning eller målning. Det kan även vara aktuellt att rengöra ytor som inte vidare ska behandlas. Välj skonsammast möjliga rengöringsmetod.

Borttagning av smuts eller färg

1. Borstning och tvättning

En måttligt nedsmutsad tidigare ädelputsad fasad kan undantagsvis rengöras genom borstning med stålborste och därefter avspolning med vatten. Metoden är inte tillämpbar om man avser få bort gammal färg, oljefilm eller grövre nedsmutsning.

2. Högtryckstvättning

En skonsam och ofta tillräcklig metod är högtryckstvättning med rent vatten. De flesta tvättaggregat ger även varmvatten, vilket ger bättre effekt. Provtvätta alltid en mindre yta för att konstatera om resultatet blir acceptabelt.

Metoden kan också användas på svagare underlag, t ex gammal kalkputs. Högtryckstvättning kan kombineras med borstning. Speciellt gäller detta vid tjockare skikt av gammal kalkfärg.

3. Vattenblästring

Där högtryckstvättning inte är tillräckligt effektiv kan man använda vattenblästring, där sand införes i vattenstrålen.

4. Torrblästring/våtblästring

Torrblästring är en hård rengöringsmetod och kan tillämpas endast om det underliggande putsskiktet är tillräckligt starkt. Metoden används t ex för att avlägsna ett plastfärgskikt. Det är viktigt att använda rätt blästringmaterial, t ex Weber 282 Blästerdolomit. Dolomitkross innehåller inte kvarts och eliminerar risken för silikos. För att minska damning tillsätts ofta vatten i en ridå runt materialstrålen i munstycket, sk våtblästring.

5. Kemisk rengöring

Kemiska rengöringsmedel bör undvikas, speciellt om man avser påföra nytt ytskikt av kalk- eller KC-baserad puts eller putsfärg. Sådana innehåller aggressiva kemikalier och lösningsmedel och bör endast användas av specialutbildade entreprenörer.

Vissa rengöringsmedel innehåller även paraffin, som kan ligga kvar på fasaden även efter högtryckstvättning och äventyra vidhäftningen för det nya putsskiktet. På fasader med utsmyckningar som ska bevaras, men inte tål blästring, kan kemisk rengöring vara den enda möjligheten att avlägsna färgskiktet. Avsluta därför rengöringen med en mycket lätt torrblästring eller våtblästring för att avlägsna paraffinrester.

Algangrepp

Algangrepp som förorsakar missfärgningar av fasader har ökat på senare tid. Alg- och svampangrepp på målade trätytor utomhus är t ex ett stort problem.

Det finns flera alger som växer på fasader. Det finns även organismer som trivs i alkalisk miljö, dvs putsmiljö. De kan ha olika färg, t ex grå, gröna eller röda.

Vissa betingelser måste uppfyllas för att algerna ska trivas och växa. Om fasaden hålls fuktig och inte utsätts för solbelysning trivs dessa organismer bättre. Torra fasader uppvisar därför mindre problem.

Beroende på ytskiktets beskaffenhet, struktur och kulör, kan man välja rengöringsmetod. Man måste först göra ett prov på fasaden innan man kan bestämma vilken metod som ska tillämpas. Ett svagt ytskikt, t ex kalkfärg, är svårt att rengöra så att resultatet blir bra. Nytt färgskikt får därför ofta påföras efter algsaneringen.

Det går inte att endast rengöra en fläck mitt på fasaden utan att få nyansskillnader. Man måste ha naturliga begränsningar, t ex fasadhörn, stuprör eller liknande.

Efter rengöring appliceras saneringsvätska enligt tillverkarens anvisningar. Detta för att döda kvarvarande algsporer och för att minska risken för ny tillväxt.

Klotter

Klotter är idag på många ställen ett återkommande problem, inte bara på putsade fasader. Det finns idag företag som specialiserat sig på produkter, som används som färg- och klotterborttagare.